

år siden at udgive et *Historiskt Magasin* med kildepublikationer, for ringe af omfang til at udgøre særlige bind. Af dette Magasin, der stort set altså svarer til vort »Danske Magazin«, er nu 1. bd. trykt (1953) med 5 bidrag fra 17. og begyndelsen af 18. årh. Det 1. af disse skyldes Ingel Wadén og består af kansler Christian Friis' breve fra årene 1611-12 til enkedronning Sophie (og dronning Anna Cathrine) vedrørende Kalmarkrigen. Brevene er tidligere benyttede af Wadén selv i hans disputats fra 1936: *Berättande källor till Calmarkrigets historia*. De læses med interesse, selv om man måske gør sig sine tanker om det bekostelige ved at trykke de omstændelige høflighedsformularer og indgående forespørgsler til adressatens velgående. Brevene er bogstavret givne, men nøjagtigheden kunde stundom være bedre. En kuriøs fejlkæsnings har brevet 28. maj 1611, hvor der står, at fjenden holder igen med skydningen, »das man seinen mangel an krautt und lott satsam sijnne«. Der står spüre.

Af de andre bidrag kan nævnes den af Gösta Bodman udgivne memorial fra den fransk-svenske arkitekt *Jean de la Vallée* fra 1666 om »Hantverkshus«, et forslag stærkt præget af tidens merkantilistiske anskuelse. Jean de la Vallée var fra midten af 1660'erne medlem af det svenske Generalkommercekollegium. Endvidere de af den norskfødte engelske universitetslærer Ragnhild Hatton udgivne breve fra kaptajn *James Jefferyes* til den engelske regering fra årene 1707-1709; Jefferyes fulgte som den engelske regerings udsending i disse år med den svenske hær på det felttog, der endte ved Poltava. Publikationen af disse breve, der findes i Public Record Office i London, er forsynet med udførlig kommentar, og den slutter sig til de tidligere af Ernst Carlson i selskabets *Historiska Handlingar*, XVI, 2. (1897) udgivne breve fra Jefferyes fra årene 1711-15 under hans ophold hos Karl XII i Bender og Stralsund. Brevene fra 1707-1709 giver interessante bidrag til oplysning om stemningen ved hæren og om de strabadser, den måtte udstå. Derimod stod Jefferyes kongen og hans nærmeste omgivelser for fjernt til, at man kan vente i brevene at finde vigtigere meddelelser om disse. Men udgiveren skuffes næppe i sit håb om, at de vil udgøre et nyttigt bidrag til de mange journaler og breve, der allerede er trykte omhandlende kampagnen 1707-1709, — »and yet too few for the needs of the historian«.

Holger Hjelholt.

De i 1950 udgivne *Arkivvetenskapliga Studier* (se H. T. 11. rk. III, 490) har landsarkivaren i Uppsala Sten Engström sammen

med länsarkivaren i Visby Birger Lundberg i år fortsat med *Andra Samlingen*. Som den første er den en hyldest til en landsarkivar (i dette tilfælde Gustaf Clemensson i Göteborg), og rummer den en række bidrag hovedsagelig vedrørende landsarkivernes indhold. Af interesse for dansk historie kan nævnes stykket om Båhuslens ældste kirkeregnskaber fra ca. 1600 og oplysningerne fra Malmø stadsarkiv. Mere almen interesse har de to bidrag, henholdsvis af tidligere rigsarkivar Bertil Boëthius og af udgiveren Sten Engström, med polemikken om arkivskema og signering af arkivalier, samt rigsarkivar Ingvar Anderssons afhandling om »Folkkrörelserna och deras arkiv«. Med grund peger I. A. her på den store interesse, som navnlig sociologien har i, at »folkkrörelserna« (arbejderbevægelse, afholdsbevægelse osv.) sørger for en omhyggelig opbevaring af kilderne til deres historie. Også erhvervsarkivernes betydning belyses i flere af bidragene.

H. H.-I.

Skønt Sverige i op mod halvandet hundrede Aar har levet i fortsat og temmelig uforstyrret Fred, har svensk og svensk-finsk Historieforskning gennem mere end en Menneskealder vedvarende beskæftiget sig stærkt med Landets udenrigspolitiske Forhold. Det begyndte med Haralds', Löfgrens og Lundquists Disputater, Sam Clasons Artikel i Sv. H. T. 1914 og Hallendorffs »Illusioner och verklighet« fra samme Aar. Palmstierna: »Sverige Ryssland och England 1833—55« (1932), C. M. Runeberg: »Sveriges politik under Krimkriget« (1934) og Sven Eriksson: »Svenskt diplomati och tidningspress under Krimkriget« (1939) fulgte. Senere kom Stenberg: »Sverige-Norges skandinaviske allianspolitik 1863« (1943) og Holmberg: »Skandinavismen i Sverige vid 1800-talets mitt« (1946). Værker som Alma Söderhjelm og C. F. Palmstierna: »Oscar I« (1944) og Olle Gasslander: »J.A. Gripenstedt« (1949) spænder ogsaa over disse Omraader. Endelig foreligger fra de sidste Aar: Hans Lennart Lundh: »Från skandinavism till neutralitet« (1950) og Erik Gullberg: »Tyskland i svensk opinion 1856—71« (1953). Man lægger uvilkaarligt mærke til, hvorledes Emnevalget har forskudt sig i Tid. De førstnævnte Disputater behandler den svenske Udenrigspolitik under Tre-Aars-Krigen 1848—50, derpaa ligger Tyngdepunktet i Krim-Krigens Periode, senere samler Interessen sig om Skandinavismen og de nordiske Allianceforsøg; nu har Lundh og Gullberg fort deres Fremstillinger og Undersøgelser op til 1870. Paa en Maade brydes denne Linje med det allernyeste Bidrag til Emnet: Einar Hedin har med »Den skandina-